

Kerstin Strandberg

SOLNEDGÅNG OMFAMNING

Roman

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

MYCKET KONSTIGT ÄR det som jag har att berätta om Virginia som till exempel den här iakttagelsen som hon gjorde när hon en dag om hösten gick ut på promenad:

Under en ensam promenad upptäckte Virginia plötsligt den oansenliga och väl skyddade ingången till Dödsriket – det fanns en gammal sliten metallskylt vid sidan med ganska små bokstäver. Konstigt att råka stöta på ingången här, nästan precis där just vi bor, tänkte hon först men genast efteråt kom tanken att Ja, men varför inte – om nu en sådan ingång existerar någonstans överhuvudtaget så varför skulle den inte då lika gärna kunna vara stationerad här, och var det någon som bestämt detta eller hade ingången bara uppkommit av sej själv som ett popkonstverk? Hon befann sej i ett ganska anonymt område i sin egen stad och tyckte att ur ett slags rättviseperspektiv borde ju ändå ingen plats för detta ändamål kunna betraktas som mer självskriven eller finare än någon annan. Så resonerade hon. Hon var lite uppskakad, vände genast om och gick tankfull hem.

Dock, under de närmaste dagarna vande Virginia sej

successivt vid att ha en kunskap som inte alla hade. Och i det stora hela var den upptäckt som hon gjort inte heller så väldigt mycket märkligare än vad som hänt henne för en tid sedan. Det var då som hon av en tillfällighet noterat att det liksom av sej självt plötsligt uppstått något, det var en ficka med blixtlås till vänster i fodret på hennes rymliga kappa. För det var ju också något mycket konstigt – en ficka som inte varit där förut och som var kvar och inte flyttade på sej – och detta var hon helt säker på för samma kappa hade hon använt i minst tio år. Den gången – ja, den gången hade Virginia berättat för alla som hon kände om den nytillkomna fickan inuti den gamla kappan och allt konstigt som var förknippat och sammanflätat med den. Men nu, ensam hemma med David, sa hon inget när det gällde den diskreta ingången till Dödens rike i deras egen närmiljö. Hon nämnde inte ens för sej själv vad det var för ett ställe men hon behöll minnet av vägen: Det gick att komma dit igen om hon gick uppför ett berg, in i en liten skog, fram till platsen där man först såg vattnet och där tog sej över en mur och sen ett högt staket. Det låter kanske som att det var lång väg, men så var det faktiskt inte, allt låg på lämpligt gångavstånd från hennes och Davids bostad.

I fortsättningen ordnade Virginia så att hon och David lite då och då råkade slå in på just den vägen när de hand i hand var ute på gemensam promenad. Vid

något sådant tillfälle sa David efter en stund med lite ansträngd röst: »Det var en väldigt besvärlig väg det här!« Då blev Virginia genast rädd och ville att de skulle slå sej ner på en sten och vila. För att inte göra David upprörd och därigenom ännu tröttare avstod Virginia från att peka på skylten och den text som stod där, satt bara tyst bredvid honom och höll ivrigt hans hand i sin. Utan att säga något betraktade hon taggtråden som var virad mellan två stolpar. Samtidigt kände hon efter, fast bara lite grann, hur det just den dagen var ställt med den ständigt vibrerande ångest som handlade om att hon kunde förlora David. Hon tyckte att han som åldrad blev vackrare för varje dag och att hans handstil blev vackrare och för det mesta nuförtiden förmådde hon inte ens att med sin tanke nudda vid omständigheter som hade att göra med döden.

*

Som ansvarig för innehållet i denna text vill jag som alltså råkar vara kusin till Virginia be om överseende för att jag redan gör ett avbrott – avbrott är aldrig bra, i synnerhet inte om det handlar om en rapport med så diffust innehåll som denna. Utredningens främsta syfte var från början att undersöka i vad mån och i vilken omfattning Virginia före femton års ålder möttes av godhet och hur mycket hon då förstod. Här ett

exempel: I köpingen H ägde hennes farföräldrar ett litet köpmanshus mitt på Storgatan där Virginia och hennes farföräldrar tillbringade somrarna. De gamla hade talat mycket med henne om alkoholens farlighet men utan att säga något om att det i familjen fanns en speciell anledning att varna för spriten. Virginia kan ha varit en fem sex år, lekte med en liten sysling, dotter till postmästaren i köpingen. Bakom staketet till deras trädgård fann flickorna i en liten bäck en kasse med några arbetares lunchpilsner som låg där för att kylas i det rinnande vattnet. För att hjälpa arbetarna krossade flickorna alla flaskorna mot en sten, de var upprymda av att känna denna handlingskraft och tyckte att de gjort något mycket bra. Med stolthet gick de efteråt och berättade allt för den andra flickans mamma. Då hände något oerhört avvikande från vad som på den tiden var att vänta. Det oerhörda bestod i att den andra flickans mamma inte reagerade som hon med all säkerhet var lärd att göra – nej, hon tänkte helt självständigt och gav sej inte genast av till Virginias farfar för att skvallra så att Virginia som var anstiftaren skulle få »skam« hela sommaren som just hade börjat. »Skam« – det var det som hade varit att vänta för Virginia, »skam« i all evighet av sin stränge farfar för vad hon nu återigen hittat på. Istället undervisade den andra flickans mamma båda flickorna med stor mildhet och gick sedan med dem till affären där hon tog av sina hushållspengar för att köpa

nya flaskor som hon och barnen sen tillsammans placerade där de förra legat och så plockade de tillsammans upp alla glasskärvorna. Några år senare berättades det i köpingen H om postmästarens hustru att hon blivit sjuk. Kanske blev hon sjuk och förvirrad för att det var så svindlande svårt att ha begåvning till att tänka på ett annat sätt än andra, sa Virginia.

Jag och Virginia är i mycket varandras motsatser och jag vill alltid föra det rena förnuftets talan och hittar inget bättre ställe för den förklaring som jag vill avlämna – en förklaring som nog i stort måste betraktas som min personliga tolkning: Jag vill, fast jag är osäker, understryka att allt som rör Virginia borde vara möjligt att förstå om man vet något om hennes bakgrund: I brist på egen familj att leva i hade hon skaffat sej möjligheten att ingående men i någon mån utifrån studera en viss familj för redan när hon var ganska liten var det uppenbart för henne att hon behövde någon sorts föredöme för att lära sej leva. Hennes blick föll då på en skolkamrat i första klass vars namn jag av diskretions-skäl vill ange som *M*. Virginia följde med *M* hem gående två steg bakom. Så kom hon in genom dörren till familjen Berg med alla dess förgreningar. Hemma hos *M* fanns mycket att titta på och begripa. *M*:s farmor som senare fick fruktansvärda åderbräck hade efter en olycklig kärlekshistoria kommit norrifrån och satt upp ett matlag för studenter för att på så sätt kunna försörja

ende sonen som studerade till läkare. M:s farfar, också han en gammal postmästare, hade efter en tid kommit resande för att träffa sin fru, han skulle stanna en kort tid men så hade han slagit sej ner i ett av de inre rummen där allt var mycket bekvämt och rymligt för honom och där satt han och läste ständigt Pär Lagerkvists samlade verk i tre band. Det var ett stort rum som han ensam disponerade allt under det att familjen i övrigt – bland andra M:s unga föräldrar – trängde ihop sej på de små ytor i bostaden som blev över, ja, alltså inte upptogs av bord och stolar avsedda för matgästerna. För övrigt var familjen omgiven av en stor skara både nära och avlägsna släktingar som kom dagligen för att hjälpa till och kanske äta något litet av det som blivit över i grytorna när matgästerna tagit på sej ytterkläderna, tackat, sagt adjö och gått därifrån. Mera om Virginias bakgrund? Ja, där finns inte bara familjen Berg som hon studerade, i hennes bakgrund några år senare då hon vuxit lite och lämnat staden ingick också ett skräckmoment ur verkligheten vilket varit värre än den mest barnförbjudna film. En gång – hon upplevde det under några minuter – det gällde en episod. Det var en bro, en *klaffbro* av stort format på hundratals ton. Jag önskar också tillägga att den företeelse som Virginia sent i livet upptäckte – alltså att det mot allas förmodan existerade ett Dödsrike som till och med hade en synlig entré – att det var något som borde kunna vara av allmänt intresse att

läsa om särskilt eftersom det i den klassiska litteraturen alltid råder envis förtegenhet så fort något handlar rent konkret om Dödsriket, jag menar lägesbeskrivning, gps och så vidare. Som alla vet får just denna fråga om det exakta läget sällan något riktigt uttömmande svar, i synnerhet får man inte svar på frågan hur det rent praktiskt kan ha gått till när någon hjälte funnit vägen hit eller dit och plötsligt stått framför just denna speciella ingång och sedan även lyckats med att – förtänksamt medförande en eller fler kannor färskt blod – ta sej in i mörkret genom olika spärrar.

Mycket kan man vara säker på så här i skalvet efter sådant som under livets gång varit ganska svårt för David och Virginia – man kan till exempel vara ganska säker på att båda fruktade den andras död mer än sin egen. Båda kunde nog tänka sej att dö före den andra för att slippa dö sist men så var det ju också detta att ingen ville vara egoist på den andras bekostnad. Hela detta predikament hade de kanske kunnat undvika genom att antingen passa på att dö samtidigt eller ta steget att klippa av banden i god tid, det vill säga undvika att hela långa livet hålla ihop med samma älskade person. Dock kändes det nu alldeles för sent för den sortens åtgärder.

*

Albert Bonniers Förlag
Sveavägen 56, 103 63 Stockholm
www.albertbonniersforlag.se | info@albertbonniers.se

ISBN 978-91-0-080865-5
COPYRIGHT © Kerstin Strandberg, 2025
OMSLAG Nina Ulmaja
OMSLAGSBILD Privat
Första tryckningen
TRYCK ScandBook, EU 2025